

1978, 29. srpna – Sdělení VONS č. 24 o uvalení vazby na Zdeňka Kašťáka obviněného z trestného činu pobuřování.¹

Dne 18. 8. 1978 byl zadržen² a dne 21. 8. vzat do vazby (dr. J. Tichým z krajské prokuratury v Hradci Králové)³ signatář Charty 77⁴ Zdeněk Kašťák, narozený 25. 10. 1946, bytem Vrchlabí, Horská 423, okres Trutnov (tel. 2165), zaměstnáním údržbář v internátu n. p. Tesla ve Vrchlabí.⁵ Vyšetřovatel odboru vyšetřování StB KS SNB v Hradci Králové kapitán Jiří Poživil ho obvinil z trestného činu pobuřování (§ 100 odst. 1a tr. z.). Údajný trestný čin měl spočívat v tom, že psal politickým orgánům a redakcím dopisy, v nichž se kriticky vyjadřoval o různých jevech společenského života v Československu, polemizoval s některými tvrzeními tisku, podával stížnosti a upozorňoval na bezpráví ve svém okolí.⁶ Tyto dopisy nešířil ve veřejnosti, pouze je v jednom vyhotovení odesílal adresátům a kopie si ponechával ve svém soukromém archivu.

V bytě Zdeňka Kašťáka byla dne 23. 8. 1978 provedena domovní prohlídka, při níž byla odňata řada písemností, včetně dopisů od dr. Jiřího Hájka, Václava Havla a Pavla Kohouta.⁷ V současné době je Zdeněk Kašťák ve vazbě ve věznici MS v Hradci Králové, poštovní schránka 62. Podle vyjádření vyšetřovatele bude podroben psychiatrickému vyšetření.⁸

Zdeněk Kašťák, který je ženatý a má 3 malé děti, se chtěl přestěhovat do svého rodiště v Rokytnici nad Jizerou, kde mu bylo nabídnuto místo údržbáře ve školce. Proto rozvázal s národním podnikem Tesla Vrchlabí k 1. 9. 1978 pracovní poměr. Na zákrok StB ho však nový zaměstnavatel odmítl přijmout, přičemž se už nemůže vrátit ani do svého původního zaměstnání. Zdeněk Kašťák bydlel ve služebním bytě, na který ztrácí ovšem odchodem z Tesly nárok a jeho rodina se tím ocitá v kritické sociální situaci. Jak uvedl ve svém posledním dopise ÚV KSČ, vidí za těchto okolností poslední východisko v žádosti o vystěhovalecký pas pro sebe a svou rodinu.⁹

Informace o Chartě 77, r. 1, 1978, č. 10, s. 7–8.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Zdeňka Kašťáka viz dále sdělení VONS č. 59, 69 a 127, dokumenty č. 59, 69 a 128.
- ² Viz protokol o zadržení Z. Kašťáka uložený in: OS v Trutnově, soudní spis k případu Zdeňka Kašťáka, spis. zn. 3 T 827/78.
- ³ Viz usnesení krajského prokurátora v Hradci Králové JUDr. Aloise Bráblíka o vzetí Z. Kašťáka do vazby z 21. 8. 1978. Prokurátor Krajské prokuratury v Hradci Králové JUDr. Jaroslav Tichý je podepsán pod sdělením Kašťákově manželce, že vzal jejího manžela do vazby, a pod stejným sdělením národnému podniku Tesla, závod Vrchlabí, kde Kašťák pracoval. Tamtéž.
- ⁴ Kašťák byl mezi novými signatáři základního prohlášení Charty 77 uveden jejími mluvčími 13. 6. 1977. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 51.
- ⁵ Trestní stíhání Z. Kašťáka pro trestný čin pobuřování podle § 100 odst. 1, písm. a) tr. zák. zahájil 18. 8. 1978 vyšetřovatel odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové StB npor. Miroslav Kepřta. OS v Trutnově, soudní spis k případu Zdeňka Kašťáka, spis. zn. 3 T 827/78.
- ⁶ Jako doklad hrubého způsobu napadání společenského a státního zřízení byla uváděna mj. tato tvrzení: „*Naše socialistické zřízení označil za dobu, temná, upozorňoval na nerespektování základních práv a svobod a ČSSR označil za ‚autonomní republiku SSSR‘. Naše společenské a státní zřízení přirovnával k ‚imperialismu‘ a ‚fašistickému režimu v Chile‘.*“ Viz rozsudek Okresního soudu v Trutnově z 9. 11. 1978 uložený in: tamtéž; též LP, Sb. VONS, inv. č. 165, sign. I/1, kart. 30.
- ⁷ Domovní prohlídku nařídil 23. 8. 1978 vyšetřovatel Odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové kpt. Jiří Poživil. Samotná prohlídka byla provedena následujícího dne za přítomnosti kpt. Jiřího Poživila, mjr. Emila Marka a nstržm. Jaroslava Voříška. Příkaz k provedení domovní prohlídky a protokol o jejím provedení viz in: OS v Trutnově, soudní spis k případu Zdeňka Kašťáka, spis. zn. 3 T 827/78.
- ⁸ K případu Zdeňka Kašťáka přizval vyšetřovatel Odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Hradec Králové kpt. Jiří Poživil znalce z oboru psychiatrie doc. MUDr. Viléma Pelikána, CSc. a doc. MUDr. Jiřího Bílého, CSc., kteří měli posoudit duševní stav obviněného Zdeňka Kašťáka. Viz usnesení o přibrání znalců-psychiatrů v trestní věci proti obviněnému Z. Kašťákově z 23. 8. 1978, tamtéž.
- ⁹ V tomto dopisu je mj. uvedeno: „[...] *v československém socialismu jsem vyrostl – mohl jsem jej tedy sledovat z bezprostřední blízkosti. Ovšem socialismus nelze paušalizovat: proto zmínka padá na adresu tzv. reálného socialismu. [...]*
Není pochyb o tom, že tento systém je zlý [...]. Sporná je pouze otázka – zda-li tento systém je takový z Vaší neznalosti věcí, či [zda je] vskutku zlomyslný. Při-

hlédnu-li však k symptomu fašismu, se kterým se uvedený systém úzce stýká, a přiložím-li k němu své vlastní (nebo mi dobře známé) situace, kterými jsem prošel, vychází mi na konci celé dedukce zločinnost.“ Dopis Z. Kašťáka ÚV KSČ ze 17. 8. 1978 viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 165, sign. II/5, kart. 30. Další Kašťákovy dopisy jak různým organizacím a redakcím médií, tak některým osobám převážně z řad disentu včetně jejich odpovědí jsou uloženy in: OS v Trutnově, soudní spis k případu Zdeňka Kašťáka, spis. zn. 3 T 827/78; též LP, Sb. VONS, inv. č. 165, sign. II/1–4, kart. 30.